

Nr 37/1970.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y -
r e l s e s framställning till Ålands
landsting med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om väg-
trafik i landskapet Åland.

Den 15 juli innevarande år gavs i riket en förordning angående ändring av förordningen om vägtrafik (FFS 518/70). De ändrade bestämmelserna är närmast avsedda att öka trafiksäkerheten på vägarna och baserar sig på förslag, som utarbetats av Nordisk vägtrafikkommitté. Denna kommitté har i sin utredning beaktat inom vägtrafiken under senare år antagna konventioner, bland annat Wienkonventionen om vägtrafik av år 1968.

Den enhetlighet med rikets bestämmelser och med internationella stadganden som landstinget tidigare fastslagit som målsättning för landskapets vägtrafiklagstiftning förutsätter på grund därav ändring av landskapslagen den 10 april 1958 om vägtrafik i landskapet Åland (8/58).

Enligt de nya bestämmelserna har i rikets förordning införts parkeringsförbud på förkörsberättigad väg utom tätort. Då ett dylikt förbud numera har sin motsvarighet i internationella trafikregler, skulle det måhända vara påkallat att införa motsvarande förbud i landskapets vägtrafiklag. Men med hänsyn till att huvudvägarna i landskapet ännu i rätt stor omfattning direkt betjänar intilliggande bebyggelse, skulle ett motsvarande förbud i landskapslag enligt landskapsstyrelsens uppfattning i många fall komma att leda till betydande olägenheter. Då parkeringsförbud otvivelaktigt skulle behövas och dessutom utan olägenhet kunna införas på vissa ställen av huvudvägarna, avser landskapsstyrelsen att i stället genom uppsättande av förbudsskyltar införa ett dylikt förbud på sådana sträckor av huvudvägarna. Enligt landskapsstyrelsens uppfattning borde man överhuvudtaget sträva till att genom trafikmärken utfärda inskränkningar och förbud gällande vägtrafiken i stället för att som nu skett i riket göra detta genom lagstiftning.

Genom nämnda riksförordning har den även i riket gällande undantagsbestämmelsen om stannande vid mjölkbord på vänster sida uteslutits. Detta stadgande träder dock icke i kraft förrän den 1 september 1971. (FFS 559/70).

Motsvarande stadgande ingår i 18 § 1 mom. landskapslagen om vägtrafik. Den av landskapsstyrelsen för beredning av vissa trafiklagstiftningsfrågor tillsatta arbetsgruppen har föreslagit, att detta undantag även skulle slopas i landskapet, då det såsom varande okänt för främmande bilförare lätt kan leda till allvarliga olyckor. Landskapets trafiksäkerhetsnämnd har i yttrande till landskapsstyrelsen omfattat detta förslag.

Slopandet av undantagsstadgandet skulle få till följd, att mjölkleverantörerna i regel blir tvungna att uppställa ett mjölkbord på vardera sidan av vägen. Då trafikintensiteten på vissa mindre och perifera landsvägar i landskapet är rätt ringa, anser landskapsstyrelsen att slopandet av detta undantag på alla vägar i landskapet skulle medföra ett onödigt intrång. Därför föreslår landskapsstyrelsen, att undantagsbestämmelsen skulle slopas för vägar, som enligt vägmärke är förkörsberättigade, d.v.s. vägar som är utmärkta med vägmärket IIIAa. Fortsättningsvis skulle mjölkbil, som trafikerar dylik väg dock få stanna för lastning eller lossning på vänstra sidan av också sådan väg, i fall mjölkbordets plats tillåter att bilen stannar helt utanför körbanan. Detta innebär att en utbuktning av vägen måste byggas i dylika fall, något som dock erfordrar landskapsstyrelsens samtycke. Slopandet av undantaget i fråga om förkörsberättigade vägar föreslås träda i kraft den 1.9 1971 eller vid samma tidpunkt som i riket.

Enligt gällande lydelse av 23 § är landskapsstyrelsen berättigad att under högst tre månader utfärda en allmän hastighetsbegränsning om minst 90 km/h. Landskapsstyrelsen har alltsedan tillkomsten av denna rätt utfärdat en sådan hastighetsbegränsning under i huvudsak de tre somarmånaderna. Däremellertid trafikintensiteten under särskilt de större helgerna i allt högre grad ökat, icke minst genom ett växande antal främmande bilister, har landskapsstyrelsen ansett det befogat att föreslå att tidsgränsen om tre månader för utfärdandet av allmän hastighetsbegränsning skulle slopas. Landskapsstyrelsen avser att utfärda hastighetsbegränsning dels under den förlängda turistsäsongen i maj och september och dels under större helger.

Enligt den föreskrivna lydelsen av 20 § 1 mom. skulle landskapsstyrelsen ges rätt att under viss tid av året föreskriva belysning dygnet runt för fordon i trafik utanför tätort. För närvarande har trafikministeriet i riket utfärdat en motsvarande föreskrift.

Landskapsstyrelsen avser dock att invänta resultatet av pågående försök i riket, innan ställning tas till huruvida ett dylikt påbud skall utfärdas eller icke.

Detaljmotivering.

2 §. I överensstämmelse med de nya bestämmelserna i riket införes benämningen körfält i stället för körfil. Av samma orsak slopas det trafiktekniska begreppet "uppställning". Den nya definitionen på skyddsväg, i riket utfärdad i FFS 595/69, föreslås införd. Stadgandet träder i kraft i riket den 1 juli 1971 och avsikten är att nödiga skyddsvägar skall utmärkas enligt det nya stadgandet därförinnan. Landskapsstyrelsen anser att samma tidpunkt för ikraftträdandet kunde gälla också i landskapet.

8 §. Landskapsstyrelsen föreslår att 1 mom. erhåller den lydelse motsvarande stadgande i riket erhållit i FFS 232/67. I 3 mom. borde uttrycket "i brådsökande uppdrag" utgå, då ett uttryckningsfordon annars kan bli kvar på någon av skärgårdsöarna i väntan på möjlighet att komma tillbaks till fasta Åland, vilket kan vara olyckligt i synnerhet med tanke på att endast två ambulanser finns i landskapet.

10 §. Bestämmelserna i denna paragraf har omarbetats och förtydligats. Till grund för den föreslagna omstiliseringen ligger en ändring av rikets vägtrafiklag (FFS 366/68).

14 §. Genom den föreslagna ändringen av denna paragraf skulle byte av körfält (körfil) få ske i korsning, såvida det icke sker på område med vägmärken som anger gruppering. Detta skulle bl.a. möjliggöra s.k. u-sväng i korsningar, som saknar vägmärken för gruppering.

18 §. Förslaget innebär att i stället för benämningen "uppställning", som genom denna lagändring föreslås slopad, användes endast stannande och parkering.

Stadgandena i 3 mom. skulle enligt landskapsstyrelsens uppfattning förstås så, att de icke gäller sådant stannande, som sker före infart till korsning eller huvudväg. Detta stannande måste betraktas som likvärdigt med stannande för tvingande trafik hinder och bestämmelserna i 3 mom. gäller alltså icke detta.

I det stadgande som i riket motsvaras av h) punkten har införts en regel, som rekommenderats internationellt men som i våra förhållanden icke är fullt ändamålsenlig. Enligt denna regel skulle det vara tillåtet att stanna på ställe, där spärrlinje finnes för motsatt körfält. I allmänhet är detta likväl omöjligt enligt e) punkten. Landskapsstyrelsen har i jämförelse med den svenska texten i rikets författning föreslagit en omstilisering av stadgandet och komplettering med en hänvisning till e) punkten.

30 §. Genom förslaget till landskapslag om parkeringsbot, som i särskild framställning överlämnats till landstinget, skulle påföljden av parkeringsfel efter lagens ikraftträdande i allmänhet bli betalningsanmaning i form av parkeringsbot. Endast ifall parkeringsfelet medfört eller kunnat medföra allvarlig fara eller olägenhet skulle straff enligt vägtrafiklagen kunna utdömas. Det nu föreslagna tilläggsmomentet till denna paragraf utgör således en komplettering av förslaget till landskapslagen om parkeringsbot.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om vägtrafik i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut upphäves 2 § j) punkten landskapslagen den 10 april 1958 om vägtrafik i landskapet Åland (8/58), ändras 2 § c), f), k), l) och m) punkterna, 8 § 1 och 3 mom., 10 §, 14 § 2 mom., 16 § 7 mom., 17 § 5 mom., 18 §, 20 § 1 mom., 21 § 1 mom. och 23 § 3 mom. av dessa sådana 8 § 1 och 3 mom. lyder i landskapslagen den 4 april 1963 (11/63), 10 §, 14 § 2 mom. och 17 § 5 mom. lyder i landskapslagen den 28 mars 1961 (10/61), samt 18 §, 20 § 1 mom. och 23 § 3 mom. sådana dessa lagrum lyder i landskapslagen den 15 april 1966 (4/66) och fogas till lagen en ny 18a § och till 30 § ett nytt 2 mom. såsom följer:

2 §.

I denna lag avses med:

c) körfält (körfil) en för en fil av fyrhjuliga fordon tillräckligt bred del av körbanan;

f) snyddsväg del av väg som är avsedd att användas av gående för att korta körbana eller cykelbana och som är utmärkt med vägmärke eller markeringar på körbanan;

k) hållplats en med vägmärke angiven plats för upptagande eller avlämnande av passagerare;

l) parkerings uppställning av fordon med eller utan förare, dock ej kortvarig uppställning av fordon för på- eller avstigning eller för annat tillfälligt ändamål;

m) parkeringsplats för parkering utmärkt del eller område av vägen; samt

8 §.

1. Vägtrafikanter skall i god tid lämna fri väg för uttryckningsfordon, när dess förare avger i särskilda bestämmelser föreskrivna ljud- och ljussignaler. Förare av fordon skall omedelbart föra fordonet till sidan av vägen och stanna, om det är av nöden. Utryckningsfordons rätt till fri passage befriar icke dess förare från att iakttaga av förhållandena påkallad försiktighet.

3. Utryckningsfordon samt buss och mjölktransportbil i regelbunden tur äga rätt att överskrida färdled före andra fordon.

10 §.

Den, som icke har erforderligt körkort, icke uppnått föreskriven ålder eller som av sjukdom, trötthet eller annat skäl är därtill olämplig eller som är påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel, må icke framföra fordon. Ej heller må någon överlåta fordon åt sådan person för framförande.

14 §.

2. Finnes på körbanshäft eller enkelriktad körbana plats för två eller flera fordon i bredd, skall fordon utan att onödigtvis byta körfält i allmänhet köra i det fria körfält, som är mest till höger. Långsammare fordon skola köra i det körfält, som är ytterst till höger, och må de använda andra körfält endast för omkörning och gruppering. Byte av körfält må ej ske på område med vägmärken, som angiva gruppering, ej heller eljest på sådant sätt att därav uppstår fara för den övriga trafiken.

16 §.

7. Omkörning är särskilt förbjuden, när mötande fordon närmar sig, på smalt ställe av körbanan och i korsning samt när sikten är begränsad av kurva eller backkrön eller av annan orsak ävensom på smal eller svag bro och i brant utförsväg samt även annorstädes, där fara kan hota på grund av terrängens art eller omständigheterna i övrigt så ock där omkörning är förbjuden genom vägmärke eller där detta förutsätter överskridande av spärmlinje. Omkörning är dock tillåten, om fara eller olägenhet icke föranledes därav, vid gruppering före korsning samt i korsning under iakttagande av vad om körning i dessa fall i övrigt är föreskrivet, försåvitt omkörningen kan äga rum utan byte av körfält och utan att körbanans mittlinje överskrides. Fordon som stannat för skyddsväg eller korsning må dock icke omköras utan att den omkörande stannar och försäkrar sig därom att omkörningen icke medför risk för andra vägtrafikanter. Stannande är dock icke obligatoriskt, om mellan det körfält, som upptages av fordon som stannat, och det som användes av det omkörande fordonet finnes en refuge.

17 §.

5. Fordon som kommer från enskild väg, enskilt område, gårdsplan, parkeringsplats, från ett för stannande reserverat område eller med dem jämförlig plats till allmän väg eller gata, skall stanna och väja för den som färdas längs den allmänna vägen eller gatan. Likaså skall den som ämnar svänga från allmän väg eller gata till dylik plats väja

för varje annan vägtrafikanter.

18 §.

1. Fordon skall på väg stannas eller parkeras endast på högra sidan i körriktningen. På väg med enkelriktad trafik är det dock tillåtet att stanna eller parkera fordon även på vänstra sidan. Fordon skall stannas och parkeras så långt från körbanans mitt som möjligt och i vägens längdriktning. Såvida vägförhållandena det medgiva, skall parkering ske utanför körbanan. Vid stannande eller parkering på parkeringsplats, som är belägen utanför tätbebyggt område i medelbar anslutning till väg, skall om möjligt parkeringsplats till höger i körriktningen begagnas. Likaså må fordon som fordrar mjölk med iakttagande av särskild försiktighet för lastning eller lossning på landsbygden stannas intill mjölkbord på vänstra sidan av körbanan. Sådant stannande är dock icke tillåtet på annan plats än utanför körbanan på sådan väg, som enligt vägmärke är förkörsberättigad.

2. Fordon må icke stannas eller parkeras på sådan plats eller så, att fara uppstår eller trafiken onödigtvis hindras eller störes.

3. Fordon må icke stannas eller parkeras:

a) på skyddsväg eller på korsande cykelbana eller inom ett avstånd av fem meter före skyddsvägen eller cykelbanan i körriktningen;

b) i korsning eller inom ett avstånd av fem meter från korsande körbanas närmaste ytterkant;

c) på sådant sätt att vägmärke eller trafiksignal skymmes;

d) i vägport eller tunnel;

e) på backkrön eller i kurva, där sikten är skymd, eller nära sådana;

f) där körbanan före vägkorsning är delad i körfält genom spärrlinje eller grupperingsmärken, ej heller så nära sådan spärrlinje eller sådant märke, att inkörning i rätt körfält försvåras;

g) om avgift icke erlagts, på parkeringsplats eller -område, för vars användning avgift fastställts;

h) där spärrlinje finnes, om avståndet mellan fordonet och linjen är mindre än tre meter, såvitt icke en streckad linje löper mellan fordonet och spärrlinjen, förutsatt att stannande icke är förbjudet enligt e) punkten;

i) där vägmärke anger förbud mot omkörning.

4. Fordon må icke parkeras:

a) på en genom vägmärkning angiven sträcka på vardera sidan om vägmärke, som anger hållplats för buss eller, såframt märkning saknas, inom tolv meter på vardera sidan om vägmärket;

b) framför infart till fastighet eller eljest så, att trafik med fordon till eller från fastigheten väsentligt försvåras;

- c) bredvid annat fordon än tvåhjulig cykel eller moped eller tvåhjulig motorcykel utan sidovagn, vilket stannats längs körbanans kant;
- d) så att det hindrar tillträde till annat fordon eller så att detta ej kan föras från platsen;
- e) på gång- eller cykelbana, ej heller på bro;
- f) på taxistation;
- g) vid mjölkbord eller i dess omedelbara närhet;
- h) invid markerad parkeringsplats eller på markerad parkeringsplats så, att en del av fordonet står utanför den för varje fordon markerade platsen.

5. Stannande på de i 4 mom. nämnda platserna är tillåtet endast på synnerliga skäl. Där parkeringsförbud enligt vägmärke gäller må fordon, såvitt icke stadgandena i 4 mom. förbjuda det, tillfälligt parkeras för lastning och lossning. I sådant syfte må fordon likaså, då iakttagandet av övriga stadganden i 2, 3 och 4 mom. och tvingande skäl det påkalla, tillfälligt parkeras på taxistation samt med iakttagande av särskild försiktighet även på gångbana och cykelbana, om det kan ske utan att skada vägen och utan att oskäligt hindra trafiken. Vid parkering på taxistation, gångbana eller cykelbana skall föraren hålla sig i fordonets närhet och vid behov omedelbart flytta fordonet till sådan plats, där det icke utgör hinder för övrig trafik.

6. När fordon stannats eller parkerats, skall föraren vidtaga sådana åtgärder, att fordonet icke kan komma i rörelse av sig självt. På- och avstigning eller på- och avlastning får ej ske på sådant sätt, att därav följer fara eller onödig olägenhet.

7. Stadgandena i denna paragrafs 1, 3 och 4 mom. gälla ej, om annat angivits med vägmärke eller markering på körbana.

8. Polismyndighet har befogenhet att på synnerliga skäl tillfälligt utfärda från stadgandena i denna paragraf avvikande föreskrifter. Fordon som användes av polis eller annan trafikövervakare och utryckningsfordon i brådskande uppdrag samt vägmaskin och fordon som användes för arbete på väg må även, då uppdragets utförande det kräver, tillfälligt stannas eller parkeras i strid med dessa stadganden, likväl under försättning, att detta icke uppenbart medför risk för trafiken. Svårt rörelsehindrad må likaledes parkera sitt fordon, som är försett med av polis bestyrkt invalidkännetecken inom gränserna för det av polisen utfärdade tillståndet, på plats, där parkering är förbjuden eller begränsad genom vägmärke, likväl på villkor att stadgandena i 4 mom. icke ställa hinder. Medför parkering uppenbar olägenhet, skall fordonet på uppmaning av polis flyttas till av denne anvisad lämplig plats.

-8-

9. Fordon som uppenbart utgör hinder för väghållning må, om föraren icke anträffas, på åtgärd av väghållaren flyttas till närmaste lämpliga plats. Om flyttning av felparkerat fordon stadgas särskilt.

18a §.

1. Har fordon på grund av olyckshändelse, motorfel eller liknande orsak blivit stående på plats, där stannande eller parkering är förbjuden, skall föraren se till att fordonet snarast flyttas till lämplig plats.

2. Har annat motordrivet fordon än moped eller tvåhjulig motorcykel utan sidovagn eller har släpfordon till följd av olyckshändelse, motorfel eller liknande orsak blivit stående på körbana utanför tätbebyggt område på plats, där det enligt 18 § 2 mom., 3 mom. punkt d) eller e) är förbjudet, att stanna eller parkera skall föraren, om fordonet icke genast kan flyttas till lämplig plats, på vägen sätta ut för fordonet eventuellt föreskriven särskild varningsanordning samt vid behov vidta även annan åtgärd i syfte att varna övriga vägtrafikanter. Om fordon, som skall vara utrustat med särskild varningsanordning, eljest parkeras på körbana utanför tätbebyggt område och ljus- eller väderleksförhållandena eller andra omständigheter försvåra möjligheterna att i tid se fordonet, skall föraren se till att varningsanordningen sättes ut på vägen. Anordning, som avses i detta moment, skall placeras så, att andra förare varnas i god tid.

20 §.

1. Under mörker eller skymning eller när sikten på grund av dimma, regn eller snöfall eller av annan sådan orsak är begränsad, skola vid framförande av motorfordon, motordrivna anordningar och släpfordon användas särskilt föreskrivna när- eller fjärrljus, och härvid skall tillses, att föreskrivna reflexanordningar äro rena och eljest funktionsdugliga. Parkeringsljus må vid körning i dimma eller regn eller under motsvarande förhållanden icke användas i stället för närljus, ej heller under mörker eller skymning annorstädes än inom tätbebyggt område, där belysningen är tillräcklig. Landskapsstyrelsen må bestämma, att ovan nämnda bestämmelser om belysning och reflexanordningar skola iakttagas under viss tid av året, oberoende av om nedsatt sikt är för handen, utanför tätbebyggt område.

21 §.

Personer eller gods må icke placeras så i fordon, att olägenhet eller fara uppstår för vägtrafikanter eller så, att fordonets förare hindras, ej heller så, att gods kan falla av eller släpa på vägen eller eljest

-9-

skada vägen eller anordningar på densamma.

23 §.

3. Landskapsstyrelsen må för viss tid utfärda bestämmelser om allmän hastighetsbegränsning om minst 90 km/h för andra än i 1 och 2 mom. nämnda fordon.

30 §.

För överträdelse av förbud och begränsningar beträffande stannande och parkering av fordon dömes till straff endast om parkeringsfelet medfört eller kunnat medföra allvarlig fara eller olägenhet. Eljest förelägges för felet parkeringsbot på sätt därom är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1971, dock så att 2 § f) punkten träder i kraft den 1 juli 1971 och att fordon som på landsbygden forslar mjölk till den 31 augusti 1971 må med iakttagande av särskild försiktighet stannas intill mjölkbord på vänstra sidan av även sådan väg, som enligt vägmärke är förkörsberättigad.

Mariehamn, den 9 november 1970.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Vicelantråd *Ejalar Grönberg*

lagberedningssekreterare

Sune Carlsson
Sune Carlsson